Contributed by Mehrdad Parvaresh
dinsdag, 06 maart 2012 - Last Updated dinsdag, 06 maart 2012

Sinds de aanvallen op 9/11 is Iran altijd genoemd als een van de landen in de zogenaamde ‘as van het kwaad’. De laatste tijd neemt de oorlogsretoriek weer toe. De Iraanse student Mehrdad Parvaresh is actief binnen de studentenbeweging en maakt zich hard tegen de economische sancties en oorlogsdreigementen. Kees Hoogendijk interviewt hem uitgebreid voor socialisme.nu over de ontwikkelingen.

Wat is de invloed van de economische sancties voor gewone mensen in Iran?

Het meest zichtbare resultaat van de sancties is de daling van de waarde van de rial, de nationale munteenheid van Iran, in vergelijking tot andere valuta. Dit leidt tot een hoge inflatie. Zo steeg de prijs van een fles melk binnen een week met 25 procent en hetzelfde geldt voor andere basisbehoeften. Mensen worden steeds armer en zijn niet meer in staat om voor hun familie te zorgen.

Naast inflatie staat de medische zorg ook onder grote druk door de sancties. Medicijnen voor ernstige ziekten als kanker en aids kunnen maar zeer beperkt worden geïmporteerd. Veel patiënten die dringend medische zorg nodig hebben kunnen zich geen medicijnen veroorloven. De prijzen zijn soms vier tot vijf keer zo hoog als voorheen en er is geen verzekering die ze vergoedt.

De gevolgen van de sancties beperken zich niet tot de arbeidersklasse, maar raken ook de grotere midden en rijke klassen die onafhankelijk van de overheid leven. Veel zakelijke en particuliere bedrijven staan op het punt van faillissement, simpelweg omdat ze geen handel kunnen drijven met het buitenland als gevolg van de sancties die opgelegd zijn aan de centrale bank. Ze kunnen geen spullen importeren en exporteren omdat geldtransacties niet mogelijk zijn. Het faillissement van bedrijven betekent meer en meer werkloosheid en meer en meer armen.

De machthebbers die nauw verbonden zijn met het militaire apparaat worden nauwelijks geraakt door de sancties. Zij kunnen via hun eigen kanalen en bedrijven de impact van de sancties voor een groot deel omzeilen. De sancties verpesten niet alleen het leven van miljoenen gewone mensen, maar helpen de huidige heersende klasse ook om het land en de economie nog meer te bewapenen.

We horen veel over de dreiging van een oorlog tegen Iran door de VS en Israël. Wie profiteert er precies van deze oorlogsretoriek?

Sinds 9/11 hebben neoconservatieven in de VS altijd al een aanval op Iran overwogen. Bush noemde niet voor niets Iran naast Irak en Noord-Korea als ‘de as van het kwaad.’ De oorlogsdreiging kwam op de achtergrond te staan door de grote verliezen van het Amerikaanse leger in Irak en Afghanistan en de opkomende economische crisis.

Nu Obama niet in staat blijkt een weg te vinden uit de crisis, winnen de neoconservatieven aan macht en is de kwestie Iran weer onderwerp van gesprek. Mitt Romney, een van de Republikeinse kandidaten voor de presidentsverkiezingen, heeft expliciet gezegd dat hij Iran zal bombarderen als

hij wint. Een militaire invasie in Iran heeft op dit moment misschien geen prioriteit voor Obama, maar onder druk van een dreigende verkiezingsoverwinning van de Republikeinen kan dit zomaar veranderen.

Israël is op dit moment het enige land in het Midden-Oosten dat beschikt over kernwapens. Van dit militaire voordeel ten opzichte van andere landen in de regio wordt strategisch gebruik gemaakt. Na twee oorlogen tegen Libanon en Gaza en de belegering van de Gazastrook staat de legitimiteit van Israël steeds meer onder druk. Daarom steunen bijna alle politieke partijen in het land een aanval de nucleaire faciliteiten in Iran.

In Iran zelf heeft de regering onder de meerderheid van de bevolking bijna geen legitimiteit meer na de frauduleuze presidentsverkiezingen in juni 2009. Het land bevindt zich in de zwaarste economische crisis sinds de Tweede Wereldoorlog. Omdat het leven van miljoenen mensen verslechtert wil een groot deel van de bevolking daarom van de heersende macht af. Maar als er een oorlog dreigt, zal het regime nationalistische sentimenten opstoken en het volk voor zich proberen te winnen.

We moeten bovendien niet vergeten dat het regime tijdens de bijna tien jaar durende oorlog tussen Iran en Irak duizenden linkse en andere tegenstanders heeft vermoord. De huidige machthebbers in de VS, Israël en Iran hebben in ieder geval op dit moment dus veel baat bij een dreigende oorlog.

Het belangrijkste argument voor militaire actie tegen Iran is speculatie over de ontwikkeling van kernwapens. Hoe kijk jij hier tegenaan?

In de vroege jaren negentig werd door Israël en de VS al gezegd dat Iran slechts een paar jaar verwijderd was van het produceren van een atoombom. Het is nu 2012, meer dan 20 jaar later, en nog steeds zou het bezit van een nucleaire bom slechts een kwestie van maanden of jaren zijn.

Zelfs de Israëlische veiligheidsdienst heeft onlangs gezegd geen bewijs te hebben waaruit blijkt dat Iran van plan is een nucleaire bom te maken. Ook Amerikaanse veiligheidsdiensten bevestigen dit. De nucleaire installaties in Iran staan bovendien onder permanent toezicht van het atoomagentschap.

Iedere onafhankelijke waarnemer weet dat er geen bewijs is voor hun argumenten. Enkel het gegeven dat een land met nucleaire capaciteiten het machtsevenwicht in de regio kan veranderen, is voor de VS en Israël genoeg reden om de speculatie op te voeren.

Op welke wijze heeft de Arabische Lente mensen in Iran geïnspireerd?

Sinds de val van Ben Ali in Tunesië zijn Iraniërs de Arabische opstanden gaan volgen. Toen de situatie in Egypte meer gespannen werd, zag je dat veel Iraanse activisten het nieuws twitterden en op Facebook deelden. Verschillende groepen hadden hun eigen verschillende analyses. Sommigen vonden dat deze bewegingen uitsluitend voor democratie streden en anderen hadden het over de economische problemen als de belangrijkste oorzaak van de revoluties. De ontwikkelingen werden in ieder geval enthousiast gevolgd.

Vooral het feit dat Egypte het grootste Arabische land is en een van grootmachten in de regio. We moeten trouwens niet vergeten dat de Groene Beweging, de democratiseringsbeweging in Iran, op dat moment ondergronds was en je bijna een jaar lang geen actie zag op straat. Velen dachten dat, als de straten niet zouden zijn schoongeveegd, de Groene Beweging had kunnen slagen.

Vlak na de val van Mubarak in Egypte kondigden de leiders van de Groene Beweging, Mir Hossein Mousavi en Mahdi Karoubi, een protest aan op 14 februari 2011. Er gingen onverwacht bijna een miljoen mensen de straat op. Omdat het regime dit niet had zien aankomen na een jaar van repressie kon ze niet snel ingrijpen.

Desondanks kwamen tijdens dit protest in ieder geval twee mensen om het leven en werden Mousavi en Karoubi onder huisarrest geplaatst. Helaas slaagden andere invloedrijke politici er niet in om van de gelegenheid gebruik te maken om het verzet te leiden. Door dit gebrek aan strategie en het stellen van duidelijke eisen gingen de demonstranten weer naar huis.

Nog altijd volgen veel mensen het nieuws over de Arabische opstand. Maar na de gebeurtenissen in Libië, de NAVO-interventie en de massamoord van demonstranten in Syrië lijkt het erop dat ze niet meer zo enthousiast zijn als dat ze waren over Tunesië en Egypte. Ondanks het feit dat het begin van de Arabische opstand miljoenen Iraniërs heeft geïnspireerd, heeft het gebrek aan strategie om de beweging in Iran vooruit te helpen de hoop en inspiratie voor een deel vervaagd.

Je maakt deel uit van de linkerzijde van de Groene Beweging. Kun je ons meer vertellen over deze beweging, en hoe de dreigende oorlog en de sancties van invloed zijn?

De Groene Beweging kwam op na de grootschalige fraude bij de presidentsverkiezingen in juni 2009. Verkiezingen in Iran zijn nooit helemaal vrij en eerlijk verlopen, maar deze keer dachten de mensen dat de regering niet eens hun stemmen had geteld en hun eisen totaal negeerden. Daarom namen ze de straten in en schreeuwden ‘Where is my vote?’

Tijdens een groot protest in het centrum van Teheran kwamen meer dan drie miljoen mensen opdagen. Een paar mensen werden gedood bij dit protest en dit feit ontketende een paar maanden lang een golf van aanhoudend verzet in Teheran en een paar andere grote steden. Het regime reageerde echter met harde repressie, doodde meer dan 100 mensen en arresteerde veel politici en activisten.

Na 14 februari 2011 is de Groene Beweging niet meer de straat op gegaan, maar de ideeën worden nog wel verspreid op internet, via ondergrondse kranten en het schrijven van leuzen op muren. De beweging is niet dood, maar mensen zijn een beetje teleurgesteld geraakt.

Er wordt gezegd dat de staatsrepressie de mensen thuis houdt, maar ik denk dat de beweging succesvoller was geweest als de leiders van de beweging betere eisen en leuzen hadden gesteld. Zo werd de leus ‘Geen Gaza, geen Libanon, we sterven alleen voor Iran’ geïntroduceerd. Veel van de aanhangers van de beweging sympathiseren juist met Palestina en Libanon en veroordelen de bezetting. Het ontbreekt dus niet aan mensen die in actie willen komen, maar wel aan een duidelijke strategie en tactiek.

De oorlogsdreiging is zeker van invloed op de beweging. Het grootste deel van de beweging bestaat uit de middenklasse en de arbeidersklasse. De sancties beïnvloeden heel direct hun dagelijkse leven waardoor het stellen van eisen geen prioriteit heeft. Bovendien gebruikt het regime de sancties om meer druk uit te oefenen op de activisten, en het gebruik van internet en de stroom aan informatie te beperken. Ze kunnen nu ook het westen de schuld geven voor alle problemen in het land en op deze manier sympathie oproepen onder het volk.

Hoe zijn de omstandigheden voor werknemers en de arbeidersbeweging?

Arbeiders in Iran worden uitgebuit. Veel van de werknemers hebben hun loon al maanden niet ontvangen, in sommige gevallen duurt het al twee jaar. Omdat er nauwelijks vacatures beschikbaar zijn, kunnen ze niet anders dan hun baan houden en afwachten tot ze een deel van hun salaris krijgen. Het minimumloon ligt zelfs lager dan de armoedegrens. Vaak moeten ook kinderen noodgedwongen werken. Ik vraag me echt af hoe mensen er in slagen om te overleven. Dit terwijl de staat en de grote bedrijven biljoenen dollars verdienen aan de export van olie.

De staat onderdrukt de arbeidersbewegingen. Er zijn een paar vakbonden, maar stakingen lossen vaak weer op als een deel van het salaris wordt betaald. Als de eisen groter worden, grijpt het regime in. Een goed voorbeeld is hiervan is de vakbond voor buschauffeurs. De leider van deze

vakbond zit al jaren in de gevangenis. Hij wordt gemarteld en zijn familie is alle rechten ontnomen. Alleen maar omdat hij een van de grootste stakingen van de laatste 30 jaar heeft georganiseerd.

De Groene Beweging heeft de arbeidersrechten helaas niet als een van de belangrijkste eisen opgenomen. Mede daardoor is de beweging niet zo sterk als het zou kunnen zijn.

Wat zijn je verwachtingen van de parlementsverkiezingen in maart?

Ik verwacht een heel lage opkomst. Mensen zijn nog steeds erg boos over de verkiezingen in juni 2009 en het is niet gemakkelijk voor hen om te stemmen terwijl ze denken dat hun stemmen niet eens worden geteld. Geen enkele seculiere en linkse partij heeft ooit kunnen meedoen aan de verkiezingen en nu komen ook de voormalige aanhangers van het regime tot de conclusie dat er niets van de beloften terechtkomt.

De strijd zal gaan om de opperste leider Khamenei en Ahmadinejad, die het afgelopen jaar veel van zijn macht verloren heeft. Het lijkt erop dat het regime het tijd vindt dat hij vertrekt. Hoe dan ook, de uitslag van de verkiezingen is erg belangrijk voor het verloop van strijd om de macht in het land.

Wat kunnen wij hier doen voor mensen in Iran die strijden voor democratie?

Net als in Iran hoop ik dat mensen in westerse landen op straat gaan tegen hun regering als die de sancties en een oorlog tegen Iran steunt. Als het Westen stil blijft, betalen niet alleen miljoenen Iraniërs de prijs, maar zullen de gevolgen ook merkbaar zijn in de EU, de VS en overal elders. De stem van mensen in Iran die vechten voor democratie moet in het Westen weerklinken.

Tenslotte wil ik iets soortgelijks zeggen als wat de bekende regisseur Asqar Farhdadi onlangs zei toen hij een Golden Globe won. Iraniërs zijn vredelievende mensen. Ze willen hun leven net zo leven als anderen in de wereld. Het gepraat over het bombarderen van een volk dat alleen maar op eigen benen wil staan en zoekt naar democratie is een van de tragische hoofdstukken van de geschiedenis.

Op verzoek van de geïnterviewde is de naam gefingeerd.

Dit interview werd eerder gepubliceerd op socialisme.nu